

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Regimul matrimonial din Italia este regimul legal al comunității de bunuri, astfel cum se prevede la articolul 177 și următoarele din Codul civil.

Regimul legal al comunității de bunuri stabilește faptul că achizițiile efectuate de soți fie în comun, fie separat în timpul căsătoriei, cu excepția achizițiilor de bunuri personale, intră sub incidența regimului comunității de bunuri.

Sunt considerate bunuri personale ale soțului/soției:

- 1) bunurile care aparțineau deja soțului/soției înainte de data căsătoriei;
- 2) bunurile primite ca donație sau moștenire după data căsătoriei;
- 3) bunurile destinate uzului strict personal al unuia dintre soți;
- 4) bunurile de care are nevoie soțul/soția pentru a-și exercita profesia;
- 5) bunurile primite cu titlu de despăgubiri pentru daune, precum și alocațiile percepute în eventualitatea pierderii parțiale sau totale a capacității de muncă;
- 6) bunurile achiziționate cu prețul transferului sau al schimbului de bunuri personale, cu condiția ca acest lucru să fie menționat în mod explicit la momentul achiziției.

Următoarele active intră, de asemenea, sub incidența regimului comunității de bunuri:

- 1) profiturile obținute de soț/soție, primite și neutilizate în momentul dizolvării comunității de bunuri;
- 2) încasările provenite din activitățile desfășurate de fiecare soț în mod separat, dacă nu sunt cheltuite în momentul dizolvării comunității;
- 3) orice întreprindere administrată în comun de soți și înființată după data căsătoriei.

Administrarea bunurilor comune și reprezentarea în cadrul procedurilor judiciare în ceea ce privește actele referitoare la bunurile comune intră în responsabilitatea ambilor soți în mod separat, în timp ce aceștia sunt responsabili în solidar pentru actele de administrare extraordinară.

Bunurile care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri se împart prin separarea activelor și a pasivelor în părți egale.

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Soții pot încheia un acord diferit, care trebuie să ia forma unui act public autentic pentru a fi valabil.

În cazul în care se optează pentru regimul separației de bunuri, această hotărâre poate fi, de asemenea, declarată în certificatul de căsătorie.

Soții pot conveni să creeze un fond de capital prin alocarea anumitor bunuri mobile sau imobile înscrise în registre publice sau în instrumente de credit pentru a răspunde nevoilor familiei lor (articolul 167 din Codul civil).

Fondul poate fi creat de un singur soț sau de ambii soți prin intermediul unui act public. Fondul poate fi înființat, de asemenea, de către o parte terță prin intermediul unui act public sau al unui testament.

Dreptul de proprietate și administrarea fondului fac obiectul normelor privind regimul legal al comunității de bunuri (articolul 168 din Codul civil).

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

Soții nu pot decide, la modul general, ca regimul lor matrimonial să fie reglementat, total sau parțial, de legi care nu li se aplică sau de cutume, ci trebuie să declare în mod specific conținutul acordurilor destinate să reglementeze respectivul regim (articolul 161 din Codul civil).

Orice acord vizând constituirea unei dote este nul (articolul 166-bis din Codul civil).

În cazul în care soții aleg să modifice regimul legal al comunității de bunuri printr-un acord, următoarele elemente nu pot fi incluse în regimul respectiv:

- 1) bunurile destinate uzului strict personal;
- 2) bunurile de care are nevoie soțul/soția pentru a-și exercita profesia;
- 3) bunurile primite cu titlu de despăgubiri pentru daune;
- 4) alocațiile percepute în eventualitatea pierderii parțiale sau totale a capacității de muncă.

În plus, nu pot exista excepții de la normele privind regimul legal al comunității de bunuri în ceea ce privește administrarea bunurilor și egalitatea părților.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Divorțul, separarea sau anularea căsătoriei vor conduce la dizolvarea regimului legal al comunității de bunuri.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

Moartea va duce la dizolvarea regimului legal al comunității de bunuri.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Autoritatea judiciară este competentă în conformitate cu normele generale.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

Obligațiile asumate de unul dintre soți înainte de data căsătoriei nu se aplică bunurilor care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri, întocmai ca obligațiile aferente donațiilor și moștenirilor primite de soți în timpul căsătoriei care nu intră sub incidența regimului comunității de bunuri (articolele 187 și 188 din Codul civil).

Obligațiile asumate de unul dintre soți după data căsătoriei pentru îndeplinirea unor acte care depășesc sfera administrării obișnuite fără consimțământul necesar al celuilalt soț, în cazul în care sumele datorate creditorilor nu pot fi acoperite prin bunurile personale, se aplică bunurilor care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri (articolul 189 din Codul civil).

În cazul în care bunurile comune nu sunt suficiente pentru a acoperi sumele datorate, creditorii pot, în subsidiar, să acționeze asupra bunurilor personale ale fiecărui soț, până la atingerea unui cuantum care reprezintă jumătate din creanță (articolul 190 din Codul civil).

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Bunurile care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri se împart prin repartizarea în părți egale a activelor și a pasivelor. Având în vedere nevoile persoanelor aflate în întreținere, precum și încredințarea acestora, instanța care efectuează acest partaj poate acorda unui soț un drept de uzufruct asupra unei părți din bunurile aparținând celuilalt soț (articolul 194 din Codul civil).

Pe parcursul operațiunilor de partaj, soții au dreptul de a preleva bunurile mobile care le aparțineau înainte de data comunității sau pe care le-au obținut printr-o moștenire sau o donație în perioada în care respectivele bunuri făceau parte din comunitate.

În cazul în care nu pot fi găsite bunurile mobile urmând a fi prelevate, soții pot solicita o sumă echivalentă cu valoarea bunurilor respective, prezentând dovada valorii acestora, inclusiv prin notorietate, cu excepția cazului în care lipsa respectivelor bunuri se datorează consumului acestora ca urmare a utilizării sau a perimării ori din orice alt motiv care nu poate fi atribuit celui alt soț (articolul 196 din Codul civil).

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Toate contractele prin care se transferă proprietatea asupra unui bun imobil și, mai general, toate actele de constituire, transfer sau modificare a drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile trebuie să facă obiectul unei transcrieri în Cartea funciară relevantă. Achizițiile de bunuri imobile care intră sub incidența regimului legal al comunității de bunuri nu sunt exceptate de la această regulă.

Orice persoană care solicită transcrierea trebuie să furnizeze o copie a titlului și să notifice Oficiul de Cadastru, în dublu exemplar, cu privire la regimul patrimonial al părților – dacă sunt căsătorite – în conformitate cu declarația făcută în actul sau în certificatul ofițerului de stare civilă care a înscris regimul patrimonial pe marginea certificatului de căsătorie.

Și celelalte convenții matrimoniale, prin intermediul cărora, de exemplu, anumite bunuri imobile specifice aparținând numai unuia dintre soți fac obiectul unui regim al comunității de bunuri sau prin care se înființează un fond de capital pentru bunuri imobile, fac, de asemenea, obiectul înscrierii în cartea funciară.

Ultima actualizare: 21/12/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.